

Ю. А. Катунин]. – 2002. – № 29. – С. 17–23. 2. Кубрякова Е. С. Язык и знание: на пути получения знаний о языке: Части речи с когнитивной точки зрения. Роль языка в познании мира / Е. С. Кубрякова. – М. : Языки славянской культуры, Рос. академия наук, Институт языкознания, 2004. – 560 с. 3. Болдырев Н. Н. Когнитивная семантика (курс лекций по английской филологии) / Н. Н. Болдырев. – Тамбов : ТГУ, 2000. – 123 с. 4. Жаботинская С. А. Когнитивные и номинальные аспекты класса числительных / С. А. Жаботинская. – М. : ИЯ РАН, 1992. – 216 с. 5. Ляпин С. Х. Концептология: к становлению подхода / С. Х. Ляпин // Научные труды Центроконцепта. – Архангельск : Поморский гос. ун-т, 1997. – Вып.1. – С. 11–35. 6. Ченки А. Современные когнитивные подходы к семантике: сходства и различия в теориях и целях / А. Ченки // Вопросы языкознания РАН. – М. : Наука. – 1996. – № 2. – С. 68–78. 7. Lakoff G. Metaphors We Live By / G. Lakoff, M. Johnson. – Chicago : University of Chicago Press, 1980. – 240 p.

Л. П. Поліщук,
Житомир

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ У ВІТЧИЗНЯНИХ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Основною проблемою підготовки кваліфікованих перекладачів, здатних максимально ефективно задовольнити конкретні сегменти ринку праці, є необхідність поєднання ними знань іноземної мови зі знаннями специфіки галузі їхньої професійної діяльності. Для забезпечення кожним перекладачем високоякісного та відповідального виконання тих вимог, які висуває практика міжкультурної комунікації, в навчальному процесі підготовки такого фахівця необхідно ретельно відібрати та врахувати спеціальні знання, навички та професійні уміння, у той самий час звернувши увагу на творчий характер перекладацької діяльності.

Найбільш типовим шляхом опанування даної професії є наступний перехід: від знань – до умінь, від умінь – до навичок. З точки зору методики важливо також, щоб уміння, сформовані у студентів на основі теоретичних знань, створювали той міст, який дозволяє ліквідувати типовий для вузівської підготовки перекладачів розрив між теоретичним та практичним курсом, тобто, вільно орієнтуватися у різних сферах професійної діяльності.

Спеціалізація перекладацької освіти зумовлена специфікою перекладу тих чи інших текстів. У ефективності теоретичного підґрунтя у процесі підготовки перекладачів визначено три підходи у підборі навчального матеріалу для практичного закріплення теорії перекладу: індуктивний, дедуктивний та функціональний. Перший із них передбачає переклад обраних викладачем 10-15 текстів протягом семестру з подальшою перевіркою,

обговоренням результатів роботи та узагальненням рекомендацій щодо вирішення певних перекладацьких проблем. Дедуктивний підхід базується на тематичному розвитку техніки перекладу, коли викладач формулює тему для опрацювання (наприклад, переклад власних назв, одиниць вимірювання тощо), а вже потім обирає до неї практичні завдання. Останній із названих підходів полягає у формуванні окремих навичок перекладацької діяльності за допомогою виконання відповідних практичних завдань [1].

Необхідно зазначити, що професійні перекладачі мають бути добре обізнані зі структурою та стилістичними особливостями вихідної та цільової мов; важливим компонентом освітньо-професійної програми має стати дослідження літератури країни, мова якої вивчається. Так, наприклад, порівнюючи особливості перекладу художньої і технічної літератури, основне завдання перекладача художнього тексту – висвітлення літературних образів, тоді як технічний перекладач має передавати факти. Саме тому перекладач технічної літератури повинен знати предмет перекладу і володіти властивим цьому жанру стилем [2].

Важливими щодо складності є обидві форми перекладу – письмовий і усний. Відомі факти, коли чудові фахівці письмового перекладу не можуть перекласти усно і навпаки. Викладачі можуть зустріти студентів, які проявляють здібності у письмовому перекладі і відчують труднощі в усному. Ці дві різних за формою діяльності види роботи потребують різних фахових здібностей від студентів.

До спеціальної складової частини перекладацької компетенції можна додати знання предмета висловлювання та володіння термінологічними одиницями, які мають фахову спрямованість тексту. Перекладачеві доцільно знати термінологічні одиниці у двох мовних поняттях. Якщо перекладач знає назви всіх складових частин літака, але не знає принципу дії, то роль мовного посередника не буде тривалою. Сучасний перекладач-спеціаліст повинен постійно вдосконалювати предметну галузь знань та водночас набувати практичних навичок з оволодіння двомовними термінологічними одиницями [3].

Підводячи підсумок, що проблеми професійної підготовки перекладачів залишаються актуальними на сучасному етапі розвитку освіти України. Ми можемо зазначити, що концепція перекладацької освіти ґрунтується на компетентісному підході у навчанні майбутніх фахівців. Професійна компетенція перекладача повинна бути спрямована на забезпечення ним таких основних функцій: письмової та усної комунікації у різних сферах суспільної діяльності; застосування сучасних методів збирання та оброблення інформації, використання глобальних інформаційних мереж, автоматизованих пошукових систем, електронних баз даних, глосаріїв та довідників; проведення наукових досліджень у сфері професійної діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Таланова Ж. П. Педагогічні умови формування професійного світогляду майбутнього перекладача : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 "Теорія і методика професійної освіти" / Ж. П. Таланова. – Кіровоград, 2007. – 20 с. 2. Мирам Г. Э. Профессия : переводчик / Г. Э. Мирам. – К. : Ника-Центр, 1999. – 144 с. 3. Gile D. Basic concepts and models for interpreter and translator training / D. Gile. – John Benjamins Publishing Company, 2009. – 283 p.

М. В. Полховська,
Житомир

ОБМЕЖЕННЯ ОЗНАЧЕНОСТІ ЯК КРИТЕРІЙ ВЖИВАННЯ ІМЕННОЇ ФРАЗИ В ПОСТПОЗИЦІЇ ДО ДІЄСЛОВА В ЕКЗИСТЕНЦІЙНОМУ РЕЧЕННІ

У багатьох мовах загальноприйнятим є принцип оформлення речення від відомої інформації до нової. Цей принцип вирішальний і в оформленні англійського речення. Неканонічний порядок слів впливає на зв'язність дискурсу, він виконує функцію структурування, дозволяє мовцю маркувати інформаційний статус елементів, які складають пропозицію: що нове, що відоме і що пов'язане з попереднім контекстом. З іншого боку, певні конструкції маркують інформаційний статус елементів. Це допомагає розпізнати організацію подачі інформації. В аспекті значення конструкція з *there* уводить нові сутності в ментальний простір учасників дискурсу, визначаючи концептуальний простір у присутності мовця.

Вживання означеної постдієслівної NP в реченнях із *there* довгий час пояснювали ефектом означеності (*Definiteness Effect*). Однак велика кількість прикладів уживання в екзистенційних реченнях власних назв, іменних фраз (NP), оформлених займенниками, означеним артиклем тощо, спонукала дослідників або розширити поняття "неозначеність" для включення NP, які вільно вживаються в екзистенційному реченні, або створити нову класифікацію NP, що можуть у ньому вживатися.

Існує погляд, згідно з яким бінарної опозиції "означеності::неозначеності" не існує, йдеться радше про певну ієрархію NP, з означеними на вершині та неозначеними внизу. Так, виділяють ієрархію даності (*givenness hierarchy*), побудовану за принципом когнітивної вагомості референта для адресата й можливості його унікального ідентифікування, й ієрархію доступності (*accessibility*). Остання концепція побудована за принципом доступності референта в пам'яті адресата, що залежить від кількості й часу вживання, стереотипності референта в контексті.